

6.K.56  
7/6172

T.C.  
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI  
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 732  
Konu :Yazılı Soru Önergesi

28 MAYIS 2009

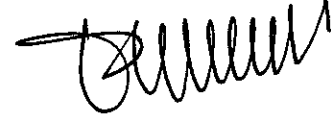
7086

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İlgi :** T.B.M.M. Başkanlığı'nın 25.12.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10537 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün Bakanlığıma tevcih ettiği, 7/6172 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Petrol İşleri Genel Müdürlüğü ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.



**Taner YILDIZ**  
Bakan

**EKLER :**  
EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**DAĞITIM :**

Gereği :  
TBMM Bşk.

Bilgi :  
Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN  
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI  
(7/6172)**

**Sorular 1, 2, 3, 6:**

Bilindiği üzere 2008 yılı yaz aylarında dünya petrol fiyatları tavan yaparak varili 148 ABD doları iken bugün 2/3 oranında düşerek 45-50 ABD doları seviyesine inmiştir. Halen ülkemizdeki pompa çıkış fiyatları; 95 oktan kurşunsuz benzin 2.77, 97 oktan kurşunsuz benzin 2.84, eurodiesel 2.62, kırsal motorin 2.53, gazyağı 2.33, LPG 1.59 TL/lt olduğu dikkate alınırsa; dünya petrol fiyatlarında düşüş 2/3 oranında olduğu halde ülkemizde akaryakıtın pompa çıkış fiyatlarının hemen hemen yok denecek kadar ya da dünyadaki petrol fiyatlarındaki düşüş oranı ile kıyaslanmayacak kadar az miktarda düşüş olduğu bir gerçektir. Bu durumda, dünya petrol fiyatlarındaki düşüşün gerçek anlamda Türk tüketicisine yansıtılmadığı açıkça ortadadır. Bu çerçevede;

- Dünya petrol fiyatları yaklaşık 2/3 oranında düştüğü halde ülkemizde akaryakıt fiyatları neden dünya petrol fiyatları düşüş oranında olmamıştır?
- Dünya, petrol fiyatlarındaki düşüşün ülkemize yansımamasının ülkemiz şartlarından kaynaklanan özel bir nedeni mi vardır? Var ise bu neden nedir?
- Ülkemizdeki akaryakıt pompa çıkış fiyatlarının dünya petrol fiyatlarındaki düşüşe paralel olarak düşmemesine karşı Hükümet her hangi bir önlem almış mıdır?
- Ülkemizdeki akaryakıt fiyatlarından litre başına tüketiciden alınan ücretlerin, yüzde kaç vergi olarak alınmaktadır?

**Cevaplar 1, 2, 3, 6:**

Dünya piyasalarında akaryakıt fiyatları, ham petrol fiyatlarındaki değişimlerden önemli ölçüde etkilenmekle birlikte, her bir akaryakıtın fiyatı serbest piyasa koşullarında arz-talep dengesine göre oluşmaktadır. Ülkemizdeki akaryakıt fiyatları da; dünya akaryakıt fiyatları bazında şirketlerce oluşturulmakta olup değerlemeler cari döviz kurlarıyla yapılmaktadır.

Bu şekilde oluşan fiyatların, pompa fiyatları içerisindeki oranı akaryakıtlara ilişkin maktu vergilere göre değişmektedir. Vergisiz akaryakıt fiyatları düştükçe, pompa fiyatı içerisindeki verginin oranı yükselmektedir. Örneğin 30.04.2009 itibarıyla benzin fiyatının yaklaşık %64,5'i vergidir. Dünya akaryakıt fiyatlarındaki değişimlerin ülkemizdeki akaryakıt fiyatlarına aynen yansıtılması ve de döviz kurunun sabit kalması halinde, pompa fiyatlarına değişim oranı benzin türlerinde yaklaşık 1/3, motorinde yaklaşık 4/10 olarak yansıyabilmektedir. Diğer bir deyişle dünya fiyatlarındaki değişimlerin aynı oranda iç piyasaya yansımaları mümkün bulunmamakla birlikte, ülkemizde serbest piyasa koşullarında oluşan fiyatların daha rekabetçi koşullarda teşekkülünün sağlanmasına yönelik yasal ve idari önlemler alınmasına yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir.

**Soru 4:**

Dünya petrol fiyatlarındaki düşüşün ülkemiz akaryakıt fiyatlarını yansıtılması ve tüketicinin haklarının korunması için Hükümet herhangi bir çalışma başlatmış mıdır? Ya da başlatmadı ise bir çalışma yapmayı düşünmekte midir? Akaryakıt pompa çıkış fiyatlarının indirilmesi sağlanacak mıdır?

**Cevap 4:**

Fiyatlarda öngörülebilirlik ve eşitlikçilik düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca hazırlanan (EPDK) Petrol Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliği 14.10.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Piyasada rekabet düzeyinin artırılmasına yönelik yasal ve idari önlemler alınmasına ilişkin çalışmalar EPDK tarafından sürdürülmekte ve piyasanın, gözetim denetimi ile tüketici şikayetlerine ilişkin sorunların üzerine kararlılıkla gidilmektedir. Piyasalara müdahalenin, çok zaruri hallerde yapılması gerektiği bilinmektedir. Günümüz koşullarında müdahale edilmesini gerektiren bir ortam oluşmadığı, çözümlerin piyasa dinamikleri içerisinde bulunması gerektiği değerlendirilmektedir.

**Soru 5 :**

Ülkemizdeki akaryakıt fiyatlarının yükselmesi ya da düşmesi hangi kıstaslara göre yapılmaktadır?

**Cevap 5 :**

Petrol fiyatlarının serbest piyasa koşullarında olduğu, akaryakıt fiyatlarının da serbest piyasa koşullarında oluşturulmasına, 79 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde 1989 yılında yapılan değişiklikle kararlaştırılmasına karşın, gerçek uygulama 20.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu gereği 01.01.2005 tarihinde başlamıştır. Petrol Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliği sistemi kapsamında, rafineriler ve dağıtım şirketlerinin tarife metodolojileri lisans verilmesi aşamasında değerlendirilmekte ve lisanslar tarifelerin de benimsenmesi halinde verilmektedir. 14.10.2008 tarihinde yürürlüğe konulan yönetmelik kapsamında, lisans verilmesi aşamasında ilgililerden alınmış tarifeler yeni esaslara uygun hale getirilmektedir.

Dolayısıyla akaryakıt fiyatları, şirketlerce önerilip, lisans verilmesi esnasında değerlendirilen şirket metodolojilerine göre belirlenmektedir. Bu nedenle tek bir metodoloji bulunmamaktadır.